

man dengang saa, at hvis man senere skulde paany komme ind paa Spørgsmaalet om at nedlægge nogen lærd Skole i Provindserne, maatte Randers Skole ifølge sin Veltiggenhed saa at sige være den første, man vilde tænke paa.

Med Hensyn til vort Forslag til, hvad der skal læses i Skolerne, saa skal jeg naturligvis ikke gaa dybt ind herpaa; men der er dog nogle Bemærkninger, jeg vil gjøre. En mærkelig Ting fremkom i forrige Møde fra den ærede Minister, idet han udtalte, at vi vilde danne en hel ny nordisk-historisk Skole, men vi vilde ikke optage Noget af hans Forslag eller give de andre Skoler Noget i denne Retning. Denne Bemærkning overraskede mig, ikke fordi den ærede Minister jo heri har fuldstændig Ret; thi det kan naturligvis ske for den ærede Minister, saaledes som det kan ske for Enhver af os Andre, at vi kunne overse Noget. — jeg kunde altsaa meget godt have forstaaet, om den ærede Minister havde overset det, som derom staar i vort Forslag; Betænkningen overst, Sp. 887—88. Det kunde jeg godt have tænkt mig, men der er ikke bestomindre, noget Forunderligt deri; thi det hele, vi have gjort, er, at vi have slået Oldnordisk, hvor det skal læses i mindre Grad, og ligeledes Svensk, hvor det læses i mindre Grad, sammen med Dansk, netop som den ærede Minister selv har gjort i sit Forslag. Naar vi nemlig se paa den Timestable, som Ministeren har sendt os i Udvalget, og sammenligner den med den Tavle, som Flertallet foreløbig har udarbejdet, ser man tydeligt, at Meningen er den samme, at denne Undervisning skal være en Del af Dansk, og det Timestal, som Flertallet foreslaar, at der skal gives det Danske i de Skoler, som ikke ere særlig dansk-nordiske, er overiisjobet 2 Timer mere; end Ministeren har foreslaaet i de Klasser; som vi have bibeholdt af Skolen. Men ikkebestomindre siger jeg, at det egentlig ikke er det, der overraskede mig, men det er dette, at den høitærede Minister aldeles havde overset eller i hvert Tilfælde troede at maatte tillægge det en forsvindende Betydning, at vi have optaget det Oldnordiske og Svenske i den danske Undervisning, men samtidig saae ganske

anderledes paa noget Andet; som fuldstændig er opstillet paa lignende Maade. Der er nemlig længere nede i samme Paragraf nævnt et andet Sag, som var stillet paa samme Maade, og om dette udtalte Ministeren sig, samtidig, som om det var derpaa, vi vilde basere Skolen, som om vi vilde gjøre det til et Hovedsag. Jeg sigter herved til Ministerens Uttringer om den Del af vort Forslag, hvor vi have nævnt Hovedgrundsaetningerne i Stats-husholdningen, Hovedpunkterne af dansk Forfatning og Forvaltning osv. Men dette er jo stillet i Et og Alt i samme Forhold til den nyere Historie som Oldnordisk og Svensk til Dansk. Hvorfor? Fordi det naturligvis ikke kan være Meningen, at der skal være noget egentligt Studium i Skolen i saa Henseende, men Meningen derimod er den, at Eleverne ikke kunne lære og opfatte den nyere Historie paa en fornuftmæssig Maade, naar de ikke saa nogle af disse Begreber klarede. Og skulde det da være i sin Orden, som jeg nylig talte om, at danske Drengene eller maasse rettere unge Mennecker, naar de skulle være Studenter, skulle vide Besked om den romerske Statsforfatning og Statsforvaltning; men ikke — naar de ikke udenfor Skolen kunne tilegne sig det — vide Besked med; hvorledes den danske Rigsdag er sammensat, og de til den knyttede Forhold have udviklet sig, hvorledes vore allersimpleste Retsforhold ere. (Brix: Det staar i Danmarks-historie; læs Allens Danmarks-historie!)

Formanden: Jeg maa bede det ærede Medlem ikke at afbryde Taleren.

Ordføreren: Sandheden er, at de omtalte Ting ere stillede aldeles paa samme Maade som et underordnet Led af det Hovedsag, hvortil de naturlig knytte sig. — Der er dernæst med Hensyn til denne Del af vort Forslag fremkommet en Del Indvendinger: både fra Mindretallet og ogsaa fra Medlemmer, som iøvrigt synes at være ret velvilligt stemte mod Flertallet, som om vort Forslag gik langt videre i Henseende til Overlæselse af Skoleeleverne end enten Mindretallets eller den høitærede Ministers Forslag. Jeg skal i den Henseende gjøre en Bemærkning med Hensyn til